DEMİR-ÇELİK İŞÇİLERİ BÜLTENİ

İşçi Bülteni Özel Sayı 350 ▶ 1 ▶ Ekim 2008

Düşük ücrete, esnek üretime, iş kazalarına, taşeronlaştırmaya, ağır ve kölece çalışma koşullarına karşı

AYAĞA KALK!

Geçtiğimiz ay iki ayrı liste basına yansıdı. Bunlardan biri TİM (Türkiye İhracatçılar Birliği) tarafından açıklanan sektörlere göre ihracat dağılımı listesi idi. Bu listede demir-çelik sektörü birinci sırada yer alıyordu. İkinci liste ise Türkiye'deki en büyük 100 şirketin listesi idi. Birçok demir-çelik firması bu listede kendine ilk sıralarda yer buldu. Bakırçay havzasından ise Habaş 13, Ege Çelik 34, İzmir Demir Çelik 43, Kardemir 47, Çebitaş ise 90. sıradan listeye girdiler.

Bu listelerden de anlaşılacağı gibi demir-çelik sektörü ülke sanayisinde; Bakırçay Havzası ise demir-çelik sektörünün içinde önemli bir yer tutuyor. Geniş üretim alanı, limandan kaynaklanan ulaşım avantajları, teşvik öncelikleri ile havzadaki demir-çelik işletmeleri her geçen gün daha da büyüyüp gelişti. Kârlarına kâr kattılar. İhracat şampiyonu oldular. Devletten bol sıfırlı teşvikler alıp yeni yatırımlar yaptılar.

Havzada çalışan biz işçilerin durumunda ise hiçbir iyileşme gerçekleşmedi. Tam tersine, tüm bu süreç boyunca taşeron usulü çalışma yaygınlaştı. İş kazaları arttı. Meslek hastalıklarına yakalanan işçi sayısı çoğaldı. Hızlandırılmış üretim uygulamaları zaten ağır olan çalışma koşullarımızı iyice çekilmez hale getirdi. Hal böyle iken işçinin ücretinde ise sürekli düşüş yaşandı. Düşük ücret baskısı nedeni ile fazla mesaiyi biz talep eder hale geldik. Esnek üretim uygulamaları her fabrikaya yayıldı. Gece çalışma olağan çalışma biçimi haline geldi. Pazar tatili gaspedildi. Değişik vardiya sistemleri ile hayatımız binbir parçaya bölündü.

Gazetelerde yüksek kâr oranları ve yeni yatırımları ile böbürlenen demir-çelik patronları, sıra

işçi haklarına ve ücretlerine gelince ikiyüzlüce "kriz"den, "rekabet koşulları"ndan, "yükselen maliyetler"den dem vurmaya başladılar. Hep bizden fedakarlık beklediler. Kabul etmeyince de dayattılar. Gerçek şu ki, genelde bir şekilde amaçlarına ulaştılar. Üstelik yeri geldiğinde kendi kanunlarını dahi çiğnemek pahasına. Uzun sözün kısası Bakırçay Havzası'nda patronlar daha da zenginleşirken biz daha da fakirleştik. İş cinayetlerine kurban gittik, düşük ücretle çalıştırıldık. Ağır çalışma koşullarına, haklarımızın göz göre göre gaspedilmesine razı edildik.

Oysaki ülke sanayisinde önemli bir yer tutan demir çelik sektörü işçilerine kölece çalışma ve yaşama koşullarını kabul ettirmek bu kadar kolay olmamalı idi. Hiç şüphe yok ki bu sonucun ardında demir-çelik patronlarının gücü ve becerisi değil bizim dağınıklığımız, örgütsüzlüğümüz ve mücadeleden uzak oluşumuz yatıyor.

Haklarımızı almak için ayağa kaktığımızda hangi güç karşımızda durabilir? Hangisi bir grevi, direnişi kaldırabilir? Habaş mı, Çebitaş mı, Özkanlar mı, İDÇ mi, yoksa öbürleri mi? Hiçbiri değil! Tüm yaptıkları uygulamalarla işi gücü patronlara uşaklık etmek olan hükümetler dahi karşımızda duramazlar. Başbakanın TİM toplantısında söylediği gibi "demir-çelik sektörü bu ülkenin can damarıdır"! Biz demir-çelik işçileri, değil Bakırçay Havzası patronlarını, ülke sermayesini dize getirecek güce sahibiz. Şimdi zayıf görünmemiz biraraya gelmememizden, ortak mücadele etmememizden ama en çok ta gücümüzün farkında olmamızdan kaynaklanmaktadır.

İşte sektörümüzün ülke ekonomisinde tuttuğu stratejik önemin farkında olan bizler, kendisi küçük ancak anlamı büyük bir adım atıyoruz. Haklarımızı almak için biraraya geliyoruz. Bir ses yükseltiyoruz.

Bu sesin bir gün havzadaki bütün işçilerin ortak sesi olacağına inanıyoruz. Bu sesin bir gün havzayı aşarak İskenderun Demir Çelik'e, Sivas'a, Karabük'e ulaşacağını, yalnız oralarla sınırlı kalmayarak diğer metal işçileri ile, petro-kimya işçileri ile, tekstil işçileri ile, tersane işçileri ile kısacası tüm sömürülen ve ezilen kesimlerle birleşeceğini biliyoruz.

Her türlü hak gasbına dur demek için, daha iyi yaşama ve çalışma koşulları için, insanca yaşayabilecek bir ücret için, artık iş kazalarına ve meslek hastalıklarına kurban gitmemek için, insanın insan tarafından sömürülmediği, eşitliğin ve özgürlüğün hükmettiği bir ülke için yola çıkıyoruz. Bu yolda yalnız olmadığımızı, başka yürüyenlerin de olduğunu biliyoruz. Bizden önce bu yürüyüşe katılanları tanıyoruz. Kazanacağımızı görüyoruz.

Bütün Bakırçay Havzası işçilerini aşı, işi, onuru ve geleceği için ayağa kalkmaya, mücadele etmeye çağırıyoruz.

Yaşasın Bakırçay Havzası işçilerinin birliği!
Yaşasın tüm demir çelik işçilerinin birliği!
Yaşasın Türkiye işçi sınıfının birliği!

Bakırçay Havzası'ndan
sınıf bilinçli demir-çelik işçileri

Bülten örgütlü demir-çelik işçisinin sesi olacak!

Bakırçay Demir-Çelik Havzası İşçi Bülteni'nin ilk sayısı çıktı. Bülten Bakırçay'da demir-çelik patronlarına ve genel olarak ücretli kölelik düzenine karşı açılmış bir bayraktır. Biz metal işçilerini yıllardır büyük bir pervasızlıkla her türden baskıya, köleliğe, sefalete mahkum edenlerin meydanı artık boş değildir. Artık bir yaptıklarını, bir söylediklerini bin kez düşünmek zorunda kalacaklar. Çünkü bülten bir takım sorunların sadece anlatıldığı bir mevzi değil örgütlü demir-çelik işçisinin sesi olacaktır. Ve bu ses asalak düzen varoldukça daha çok yükselecek, her türlü kuralsızlığa, iş cinayetine, baskı ve sömürüye karşı sömürücü asalakların karşısına dikilecektir.

Elbette böyle bir iddia koyan bültenin ve mücadelenin güçlenmesi demir-çelik işçilerinin sahiplenmesine bağlıdır. Amacımız bu sömürü cehenneminde sadece bir çığlık olmak değil demir-çelik işçilerinin örgütlü birliğini sağlama yolunda bir başlangıç yapmaktır. İlk sayımız olmasına rağmen beklediğimizden daha fazla yazı katkısı almamız bizi sevindirdi. Ne yazık ki hepsine yer veremedik. Önden bültende yer vermeyi düşündüğümüz bazı bölümlerden de vazgeçmek zorunda kaldık. Başta hukuk köşesini hazırlayan avukat arkadaşlardan olmak üzere bültenimize emek veren tüm dostlarımızdan özür diliyoruz. Bültene yaptıkları katkılarına önümüzdeki sayılarda yer vereceğiz.

İletişim için e-mail adresimiz: demircelikbulten@gmail.com

Metal işçisi seyirci değil taraf olmalı!

Metal işkolunda yeni bir TİS sürecine girmiş bulunuyoruz. Bu süreç içinde metal patronlarının örgütü MESS ile işçi sendikaları masaya oturdular. TİS sonucunda sendikalara üye metal işçileri için iki yıl boyunca geçerli olacak ücret ve sosyal haklar ile çalışma koşullarına ilişkin hükümler belirlenmiş olacak. Sözleşme sonuçları sadece sendika üyelerini değil örgütlü-örgütsüz bütün metal işçilerini yakından ilgilendiriyor. Çünkü bütün metal patronları ücret ve hakları belirlerlerken şu ya da bu ölçüde de olsa sözleşme sonuçlarını dikkate almak durumunda kalıyorlar.

Metal işkolunda sözleşme yetkisine sahip olan en büyük işçi sendikası Türk Metal'dir. Onun dışında Birleşik Metal ve Özçelik-İş sendikaları da sözleşme imzalama yetkisine sahipler.

Türk Metal Sendikası kurulduğu günden bu yana işçilerin değil patronların çıkarlarını savunmayı bir gelenek haline getirmiştir. İşçi sendikası olarak görünse de aslında bir patron sendikasıdır. Görevi de işçileri patronların denetimi altında tutmaktır. Sözleşme kapsamındaki yüzbinlerce işçinin yaklaşık yüzde 80'inin Türk Metal üyesi olması nedeniyle, bu işçi düşmanı sendika sözleşme görüşmelerinde belirleyici konumdadır. Türk Metal işçiye düşmanlık geleneğine her sözleşme döneminde yeni halkalar eklemektedir. Ve bu eşsiz hizmetleri nedeniyle patronlar tarafından el üstünde tutulmaktadır.

Bu sözleşme döneminde de aynı şey yaşanmaktadır. Henüz üyesi olan işçilere sözleşme hakkında hiçbir bilgi vermeyen Türk Metal yöneticileri ortak taslak hazırlamak için patronlarla toplantı üzerine toplantı yapmaktadır.

Birleşik Metal Sendikası ise onlardan daha farklı bir yerde durmaktadır. Bunun nedeni de tabanındaki işçinin irade ve müdahalesine daha açık bir anlayış ve işleyişe sahip olmasıdır. Ancak her TİS sürecinde tüm metal işçilerini ve gerçek taleplerini temsil iddiasıyla masaya oturan Birleşik Metal-İş Sendikası, bu iddiasının altını dolduramamakta, üzerine düşen görevleri yerine getirememektedir.

Metal patronları esnek çalışma hükümlerinin sözleşmelerde yeterince yer almadığını söyleyerek sızlanmaktalar. Ayrıca durumlarının gün geçtikçe daha kötüye gittiğinden yakınmaktalar. Oysa herkes de biliyor ki, Türkiye ekonomisinin ve sanayi üretiminin belkemiği durumundaki metal sektörünün 2001 krizinden bu yana kesintisiz ve hızlı bir büyüme içerisindedir. Bu gelişimin temelinde üretim teknolojilerindeki gelişimle birlikte işçilerin kölece koşullara mahkum edilmesi pahasına verimliliğin yüzde 200'ler dolayında arttırılması yatmaktadır. Buna ücret ve sosyal haklar planında işçilerin yaşadığı büyük kayıpları da eklememiz gerekir.

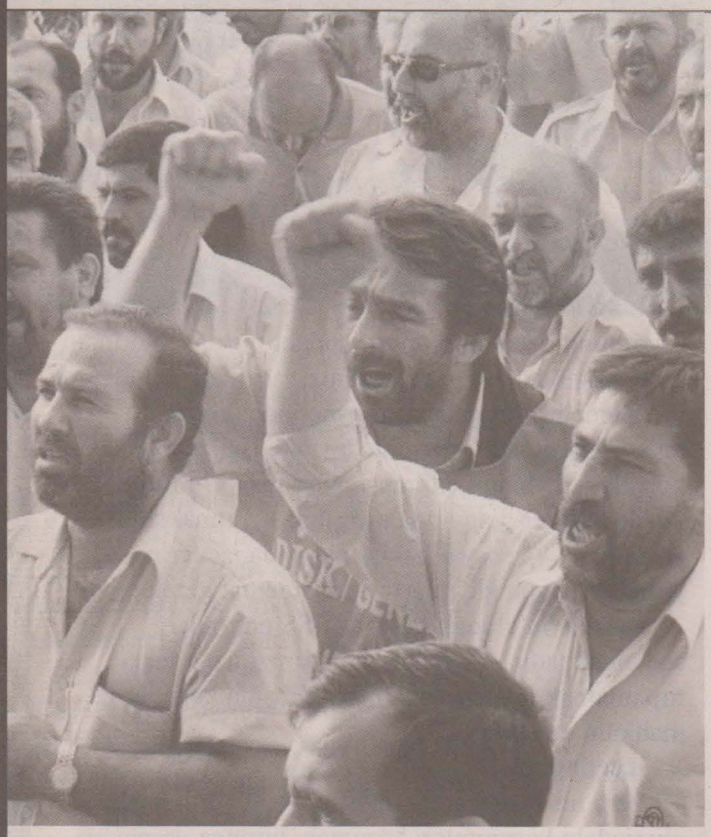
Durum bu olduğu halde MESS patronları sızlanmaktadır. Amaçları haklarımızı daha fazla tırpanlamak, bizleri daha beter çalışma koşullarına mahkum etmektir.

Kardeşler!

Yeni bir ihanet sözleşmesine geçit vermemek, elimizdeki kazanımları korumak, insanca yaşamaya yeterli ücret ve yeni sosyal haklar elde etmek elimizdedir. Bunun için şimdiden sendikalara fakat özellikle de Türk Metal isimli ihanet çetesine güçlü bir şekilde basınç uygulamak gerekiyor. Öfke ve tepkimizi her fırsatta göstermeli, taleplerimizi bu satıcılar takımına sürekli olarak hatırlatmalıyız. Bunun için de şimdiden işyerlerimizde toplu sözleşmelerle ilgili toplantılar düzenlemeli, TİS komiteleri kurmalıyız.

Ağır çalışma koşullarına, uzun çalışma saatleri, düşük ücretle çalışmaya ve geleceğimizin yok edilmesine seyirci kalmayalım. Başımıza çökmüş bulunan kara bulutları dağıtmak bizim elimizde. Bu TİS görüşmeleri, örgütlü-örgütsüz herkesi ilgilendiriyor. Dişe diş bir mücadele hattında yürümek için TİS sürecinde kendi sınıf tavrımızı ortaya koyalım. Metal TİS komitelerinde yer alalım! İhanete geçit vermeyelim! İnisiyatif TİS komitelerine, söz yetki karar tabana!

Üretimde ilk 100'e girenler sömürüde de ilk 100'de!

Havzada faaliyet gösterip listeye giren şirketler ve satış oranları...

- Habaş 2 298 981 442 YTL satışla 13. sırada
- Ege Çelik 950 257 068 YTL satışla 34. sırada
- İzmir Demir Çelik 772 959 071 YTL satışla 43. sırada
- Kardemir 723 806 637 YTL satışla 47. sırada
- Cebitaş Demir Çelik 465 256 036 YTL satışla 90. sırada

Geçtiğimiz aylarda Türkiye'nin en büyük 100 şirketi açıklandı. Ne mutlu bize ki, çalıştığımız Bakırçay Havzası'nda 5 şirket bu listede kendine yer buldu! Bu liste Türkiye'de bazı şirketlerin ne kadar yüksek kâr oranına sahip olduğunu gözler önüne serdi.

Ama sermaye medyasında bu şirketlerde üretimin hangi şartlar altında yapıldığına dair tek satır bile geçmedi. Varsa yoksa başarılı patronlar, değerli iş adamları, bulunmaz yöneticiler sıralandı... Oysa bu devasa büyüme oranlarının altında biz işçilerin düşük ücretle çalıştırılması yatmaktadır. İşçiler kazalarda can verirken, "masraf olur" diye alınmayan iş güvenliği tedbirleri yatmaktadır. Kendi kanunlarını dahi çiğneyerek asıl işin yapıldığı üretim birimlerinde taşeron usulü çalıştırma yatmaktadır. Esnek çalışma uygulamaları ile gaspedilen haklarımız yatmaktadır. Bu şirketler büyüyüp Türkiye'in ilk 100 şirketi listesine girmişlerdir. Çünkü işçilerini köle gibi çalıştırmaktadırlar. Onların emeğini pervasızca sömürmekte, daha fazla kâr elde etmek için canlarına dahi kastetmektedirler. Bu şirketlerin hangisinde hak, hukuk, adalet vardır!

Havzada 2000-2002 yılları arasında yüzlerce işçiyi işten çıkartıp 1 ile 6 ay arası bir zaman diliminde daha düşük ücretle geri alan bu firmalar değil midir? Sonradan uyanıp dava açan işçileri işten çıkarma ile tehdit edip vazgeçirmeye çalışan bunlar değil midir? Ege Çelik, Çebitaş, Habaş işçileri geçen yıl mahkemeye dava açtılar. Dava açan işçiler şimdide işten çıkarılmakla tehdit ediliyorlar.

Tuzla tersanelerde yaşanan iş cinayetlerinden dolayı patronlar tarafından alınmayan iş güvenliği tedbirleri kamuoyunun gündemine girdi. Kârlarına kâr katmakta ilk 100'e giren Bakırçay Havzası'ndaki hangi demir-çelik işletmesinde iş güvenliği tedbirleri tam olarak alınmaktadır? Herkes taşeronlaştırmanın kötülüklerinden bahsediyor ama bu fabrikaların kaç tanesinde taşeron yoktur?!

Bu liste aslında Türkiye'de sömürüde en başarılı 100 şirket kimdir listesidir. Bir yerel gazete "bundan övünç duymalıyız" diye yazmış. Neden övünç duyacağız? En çok sömürülüyor olmaktan mı! Onurlu ve namuslu işçiler haksızlığa ve adaletsizliğe karşı mücadele etmekten övünç duyarlar. Fabrikalarımızda yürüttüğümüz mücadelenin gücü ile övüneceğimiz günler uzak değildir. Bültenimizin çıkması bizim için bir başlangıçtır. Emeğimiz, ekmeğimiz ve onurumuz için biraraya gelmenin tam zamanıdır.

İş cinayetlerinin nedeni patronların aşırı kâr hırsıdır!

Toplumun çoğu kesiminde iş kazaları halen kader veya alınyazısı olarak kabul ediliyor. Oysa iş kazalarının en önemli nedeni patronların aşırı kâr hırsıdır.

İş kazaları bizlerin gündemine Tuzla'da yaşanan iş cinayetleri ile birlikte girdi. En son Tuzla'da filika indirilirken yaşanan kazada 16 işçi yaralandı. 3 işçi öldü. İşçiler kum torbası yerine kullanıldı. Bunun adı kaza değil düpedüz cinayettir. Resmi rakamlara göre Tuzla'da ölen işçi sayısı 105'tir. Bunlar kayıt altına alınan ölümler... Bir de kayıt altına alınmayan ölümleri sayarsak yaşanan ölümlerin birkaç katı olduğunu çok rahatlıkla söyleyebiliriz.

MESS'in Ağustos '08 tarihli *"Biz Bize"* isimli bültenindeki değerlendirmesinde fabrikalarda yaşanan iş kazalarının nedeni olarak eğitim yetersizliği, yorgunluk, stres ve dikkatsizlik sıralanıyor. Oysa yorgunluğumuzun, stresin ve eğitimsizliğin asıl nedenleri uzun ve yorucu çalışma koşullarıdır, düşük ücretlerimizdir. Her gün patronlara daha fazla iş çıkartacağız diye bizleri 14-16 saat çalıştıranlardır.

İş kazalarının asıl nedeni patronların daha fazla kâr ve daha fazla üretim hırsıdır. Bugün demir-çelik sektöründe parmağın koptuğunda, gözüne çapak kaçtığında, vücuduna herhangi bir parça uçarak saplandığında iş kazası olarak görülmemektedir. Patronların iş kazası demesi için işçilerin ölümü ile sonuçlanan kazaların yaşanması gerekmektedir.

Bugün iş kazalarının tümden ortadan kalkması veya azaltılması için iş yerlerimizde, fabrikalarımızda mücadele etmeliyiz. İş kazalarının olmaması için, patronun sorumluluklarını yerine getirmesi için baskı yapmalı, gerekirse üretimden gelen gücümüzü kullanmalıyız.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin alınması için mücadele etmeliyiz.

Habaş'ta iş cinayeti...

Kaçıncı ölmem bu hain!

24 Ağustos'ta TIR şoförü olarak çalışan bir işçi kardeşimiz kangal sevkiyatında, forkliftle yükleme yapıldığı sırada canından oldu. Demir çelikte bunun kaçıncı ölüm olduğunu sayan bile yok. Hepimiz biliyoruz bu ilk değildi son da olmayacak. Ne yazık ki bu kazalar artık kader gibi alışılmış bizde. Üstelik patronlar da kazalardan kendileri sorumlu olmalarına rağmen faturayı bize kesmektedir. Kazalar güya işçinin dikkatsizliğinden oluyormuş. Bu olayda da tablo değişmedi. Fatura yine işçiye kesildi.

Şimdi soruyoruz:

Habaş'ta forkliftçiler ne tür eğitim almaktadır? Yükleme yapılırken nelere dikkat edilmesi istenmektedir? Forklifçilere sevkiyatın bir an önce bitirilmesi için baskı yapılmakta mıdır? Neden tedbirleri almadan işçinin kendi yaşamını tehlikeye atması pahasına yükleme yapması istenmektedir?

Bu soruların cevabını herkes bilmektedir. Bu cinayetlerinde faili bellidir. Habaş'ta da, diğer demir çelik işletmelerinde olduğu gibi daha fazla kâr hırsı herşeyin üzerindedir. Kan emici asalaklar için işler en çabuk şekilde yapılmalıdır, gerisi teferruattır.

Taşeron işçiler sorunlarını tartıştı...

Bakırçay Havzası'nda değişik fabrikalarda çalışan taşeron işçiler bu ay içinde sorunlarını tartışmak için bir araya geldiler. Toplantıya ÇHD Çalışma Komisyonu'ndan bir avukatta katılarak taşeron işçilerin hukuksal hakları üzerinden bir sunum gerçekleştirdi. Sunumun arkasından sorularla devam eden toplantıda canlı tartışmalar yaşandı. Toplantıya katılan işçiler konu ile ilgili bir bildiri çıkarılmasını, yaygın olarak dağıtılmasını ve daha geniş bir toplantının düzenlenmesni karar altına aldılar.

Demiri değil işçiyi eriten fabrikalar

Ortalama her iki ya da üç ayda daha fazla kişinin iş kazaları sonucu öldüğü Aliağa çukurundaki bir demir-çelik fabrikasında demir işçisi olarak çalışmaktayım. Çalıştığım yaklaşık 4 yıllık zaman zarfında birkaç kez patronun deyimi ile "ufak-tefek kazalara" maruz kaldım. Bu "ufak-tefek" kazalar bazı arkadaşlarımızı aramızdan aldı. Ama bu kazaların yaşandığı işyerleri göstermelik denetlemelerin ardından hiçbir ceza almadan işin içinden sıyrıldılar. Onlar da işçi sağlığı ve iş güvenliğine para ayırmak yerine yeni yatırımlar yapıp kârlarına kâr kattılar. Zamanla ülkenin sayılı markaları haline geldiler. Ancak buralarda çalışan işçilerin çalışma koşulları, geçim derdi bitmedi değişmedi.

Günlük 12 saat çalışmayı, sıcak, toz, demeden işimizi mükemmel yapmayı beceren bizler, iş örgütlenmeye geldiğinde başarılı olamadık. Nasıl olalım ki! Çoğumuz yasal haklarımızdan dahi bihaberiz. Hal böyle olunca ortalığı boş bulan patronlar istedikleri gibi at oynatıyorlar. İşleri arttığında daha fazla işçi almak yerine kendince daha kârlı iş olan mesaili çalışma yöntemini kullanarak bizleri mümkün olduğunca üretimde tutuyorlar. Mesaiye kalmayan arkadaşlarımız ya çalıştığı bölümden uzaklaştırılmakta ya da işine son verilmekle cezalandırılıyorlar. Canımız iş güvenliği çerçevesinde verilen koruyuculuğu olmayan baret ve eldivene emanet. Şalama ile kesim yaparken şalama gözlüğü, taşlama yaparken taşlama gözlüğü hepsi bu. Bunların dışında patronların canımızı düşündüğü falan yok.

Yıllarca önce Habaş'ta vinç düşmesinden kaynaklı bir kaza olmuştu. Suçlu hemen bulundu: Vinci hızlı kullanıp sonra altında kalmayı başaran işçi! Sermaye bizle resmen dalga geçiyordu. Bir ileri tuşuyla çalışan vinci hızlı kullanmak ne marifetmiş meğer... Yine Habaş'ın yeni yapılan haddesinde kolonların kısa bir süre önce bozuk ve ezik olduğu son anda anlaşılmış ve vinçler o kolona gelmeden fark edilmişti. Daha sonra üretimi aksatmayacak şekilde kısa sürede bakımı yapılan kolonlarda vinçler çalışmaya devam etmişti. Aynı şekilde orada vinç devrilseydi acaba patron yine aynı yalanı mı tekrarlayacaktı?

Yaptıkları gerekli tedbirleri almak yerine baret takmayan işçilere ceza yazmak. Saniye hızıyla alev topu gibi giden demirlerin çevresinde göstermelik bir korkuluk canımızı korumakla görevli. Onlarca tezgahın bulunduğu haddelerde sadece 3-5 tanesinin korkuluğu bulunmakta... Daha birçok risk!

Ve bence bizler için en önemli sorunlardan biri de ağır sanayide çalıştığımız halde nerede ise hiçbirimizin ağır sanayi işçisi olarak görülmememizdir.

Tabii bir de tüm bunlara karşı haklarımızı savunması gereken sendikanın durumu var. Sendika temsilcimiz sabah vardiyasına geliyor ama maalesef ki üretim sahasının bile içine girmeden odasına çekiliyor. Diğer temsilcilerle birlikte gün boyu çaylarını içip muhabbetlerini yaparak vardiya bitiriyorlar. Tek dertleri ay sonunda alacakları ve hak etmedikleri maaşları.

Bütün bunların karşısında "yapabileceğimiz bir şey olmal"ı diye düşünürken bülten çıkarılması başlangıç olarak atılması gereken en anlamlı bir ilk adımdı. Sonrası da haklarımızı almak için mücadele etmek. Şairin de dediği gibi yaşamdan zevk alabilmek için tüm işçilere selam ola...

Habaş Demir-Çelik'ten bir işçi

Yaşamak şakaya gelmez,
Büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın
Bir sincap gibi mesela,
Yani, yaşamın dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden,
Yani bütün işin gücün yaşamak olacak
Yaşamayı cidaiye alacaksın,
Yani o derecede, öylesine ki, mesela kolların bağlı arkadan sırtın duvarda
Yahut kocaman gözlüklerin
Beyaz gömleğinle bir laboratuarda
Insanlar için ölebileceksin,
Hemde yüzünü bile görmediğin insanlar için,
Hemde hiç kimse seni buna zorlamamışken,
Hemde en güzel, en gerçekçi şeyin
Yaşamak olduğunu bildiğin halde.

Nazım Hikmet

Sömürünün bir diğer yüzü taşeronlaştırma...

Bir Habaş işçisi ile taşeronlaştırma ile ilgili olarak konuştuk...

"Sorunlarımızı mücadeleyle çözeriz!"

- Ne kadar zamandır demir-çelik sektöründe çalışıyorsunuz?

8 senedir.

- Kadrolumu yoksa taşeronda mısınız?

Taşeronda çalışıyorum.

- Çalışma koşullarınızdan bahseder misiniz?

Kadrolu çalışanlara göre sosyal haklarımız yok denecek kadar az. Mesailerimizde yüzde elli üzerinden ödeniyor. Aynı işi yaptığımız halde ücretlerimiz daha düşük. Sağlıksız, güvenliksiz, sıcak ve havalandırmasız koşullarda çalışıyoruz.

- Fabrikada sendika var mı?

Evet var, Türk Metal.

- Sendikanın taşeronlaştırma üzerine bir yaptırımı var mı?

Sendikanın bu konuda hiçbir çalışması yok.

- Daha iyi çalışma koşulları için ne yapılmalıdır?

İlk önce birbirimize güvenmemiz gerekiyor. Birlikte hareket edip sorunlarımızı çözmek için çaba harcamamız gerekiyor.

- Bültenin sorunların çözülmesinde yararlı olacağını düşünüyor musunuz?

Evet yararlı olur. Birbirimiz arasında iletişim kurabiliriz. Bülten kanalı ile bilgi paylaşımı sağlanır ve haklarımız konusunda bir şeyler yaptığımızı göstermiş oluruz.

- Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Havzada çalışan işçi arkadaşları bültene sahip çıkmaya çağırıyorum.

Türkiye'de özellikle tekstil ve inşaat sektöründe başlayan ve 1990 yılından itibaren ise yaygın bir şekilde uygulanan taşeron sistemi tüm sektörlerde hayata geçirilmiş durumda. Ve bu özelde biz taşeron işçileri için çok ciddi sıkıntılar doğmasına sebep olmaktadır. Çok uzağa gitmeye gerek yok. Daha geçtiğimiz günlerde Tuzla tersanesinde işçi kardeşlerimizin kobay olarak kullanılması ve bunun sonucu ölmesi en son ve acı örneğidir.

Sömürünün bir başka kılıfı olan taşeronlaştırma asgari ücretten birkaç kuruş fazla alarak sefalet ücretine mahkum olmak demektir. Taşeronlaştırma, avans sisteminin olmadığı ücretlerin ayın ortasında ödenmesi demektir. Yıllık izin gibi hakların buharlaşması demektir. Kıdem tazminatı başta olmak üzere hiçbir hakkın alınmaması demektir. Hemen ve her an koşulsuz bir şekilde kapı önüne konulabilme ihtimali demektir. İşsizler ordusunda yer almamak için tüm dayatmalara ve tehditlere boyun eğmek demektir...

Taşeronlaştırma patronlar için daha ucuz iş gücü demekken, bizler için açlık, sefalet, geleceksizlik, sigortasız ve iş güvencesiz yaşamak demektir... Elbette ki patronların taşeronlaştırma ile sağladıkları kazanç sadece bunlar değildir. Taşeronlaştırma biz işçilerin sınıf bilincinin gelişmesinin, ortak sorunlar karşısında ortak çözümler için bir araya gelebilmesinin, örgütlenmesinin ve hak arama mücadelesinin önüne geçilmesi demektir...

Özellikle biz demir-çelik sektöründe çalışan işçiler için taşeronlaştırma demek, ağır çalışma koşullarında, uzun çalışma saatleri altında ezilmek demek, ölümle burun buruna gelerek düşük ücretlere mahkum edilmek demektir. Ana firmada çalışan işçi kardeşlerimizin bizden birkaç kuruş fazla alması, biraz daha rahat bölümde çalışması, tüm haklarının verilmesi bizleri yanıltmasın. Bunun doğal bir şeymiş gibi gösterilmesi bizi yanıltmasın. Burada patronun biz işçiler arasında amaçsız bir rekabet yaratarak, birleşmemizin, hakkımızı aramamızın önüne geçebilme gayreti yatmaktadır. Sınıf bilincimizi almadığımız-alamadığımız oranda ana firmada çalışan arkadaşlarla rekabete girmek ancak bizi daha güçsüz kılmakta, bu da örgütlenmenin önüne geçmektedir.

Bu yüzden biz taşeron işçileri bağlı bulunduğumuz tüm sektörlerde, ortak sorunlarımıza karşı birleşmeli taşeron ya da kadrolu hepimiz birlik olup taşeronluğun kaldırılması için mücadele etmeliyiz.

Demir-çelikte çalışan bir taşeron işçisi

"Biz Bize" işçi ve patron iletişiminin bir aracı mıdır, yoksa işçinin nasıl uyutulacağının aracı mıdır?

MESS'in örgütlü olduğu işyerlerinde aylık dağıttığı bir dergi var. Adı *"Biz Bize"*. Bu dergi kendi iddiasına bakarsa patronla işçi arasında bir iletişim aracı olmak için çıkıyormuş. Ama alıp incelendiğinde işçinin faydasına tek bir satır bulamazsınız. Bizim adımıza yazılanlar ise eksikliklerimiz, yetersizliklerimiz ve bilgisizliğimizdir. Ama tek bunlar değil. *Biz Bize* birçok konuda bizi yanlış yönlendiriyor. Aleyhimize olacak düzenlemeleri sanki lehimize olacak gibi gösteriyor. Son örnek Ağustos sayısında yeralan "İstihdam paketi" üzerine yazılan yazıdır. İstihdam paketi 26 Mayıs'ta yürürlüğe girdi. Paketin içeriğine bakarsak birçok hakkımızın tırpanlandığını görürüz.

Yasanın getirdiği değişikliklere kısaca göz atarsak;

- İşsizlik Sigortası Fonu'ndan GAP'a kaynak aktarılacak. Ondan sağlanan kaynak yatırımlardan elde edilecek gelirle geri ödenecek.
- İşe yeni alınan kadınlar ile 18-29 yaş arasındaki genç işçilerin SSK primleri 5 yıl boyunca İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ödenecek.
- Sigortalıların malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden işverenin ödeyeceği 5 puan hazinece karşılanacak.
- İşsizlik Sigortası Fonu'nun 2008'e ait 1 milyar YTL'lik neması ile gelecek 3 yıllık 2,5 milyar YTL özelleştirme geliri GAP için kullanılacak.
- Özel sektörün çalıştırdığı özürlülerin SSK primleri hazine tarafından karşılanacak.
- Asıl işveren ile alt işveren arasında kurulan ilişkinin yazılı yapılması şartını getiren yasada, eski hükümlü için işverene getirilen zorunlu istihdam kaldırıldı.

Yasa patronlara, işçileri işten atmaları konusunda da büyük serbestlik tanıyor. Devlet patronların yerine getirmekle zorunlu oldukları bazı yükümlülükleri üstlenecek. Böylece işten çıkarmaları kolaylaştırmış olacak. Yeni yasa ile tecrübesiz ve asgari ücretle çalışmaya hazır gençler işe alınsın diye tecrübeli işçilere kolayca kapı gösterilebilecek.

Sermaye devleti böylece gençlerin istihdamın önünün açıldığını söylüyor. Genç işçi çalıştırınanın ödüllendirilmesi özünde düşük ücret dayatması demektir. Genç işgücünün daha fazla sömürülmesi bu yolla yasallaşmış oldu. İşin bir başka yönü de, bu paketle birlikte hem işyerlerindeki örgütlülüklerin dağıtılması, sendikaların tasfiye edilmesi kolaylaşmış hem de yeni iş yerlerinin örgütlenmesi işçi sirkülasyonu ile engellenmiş olmasıdır.

Paketteki düzenlemeler iş güvenliğini de neşter vuruyor. Yasa patronların bir personeli iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirmesine ya da bu hizmeti dışarıdan almasına olanak tanımaktadır. İş güvenliğini kişilerin inisiyatifine bırakmanın ne demek olduğunu demir-çelikten ve en son Tuzla tersanelerinde yaşanan iş cinayetlerinden biliyoruz. Dışarıdan hizmet alımında iş güvenliğinin piyasalaşmasına neden olacaktır. Patronların işletme içinde de yükümlülüklerinin gevşemesi ve bu alanda taşeron hizmeti satın alması iş sağlığı ve güvenliğini bir rekabet ve maliyet konusu haline getirecektir.

Yasanın en önemli yanlarından biri de fonların kullanımında ortaya çıkıyor. İşçi ve emekçilerden kesilen paralar fon paket prim derken sermayeye patronlara aktarılmaktadır. Milyarlarca lira, krize doğru yol alan patronların hizmetine sunulurken, devlet patronların üzerindeki prim yükünü hafifleterek İşsizlik Sigortası Fonu'nu patronlara kaynak aktarma fonuna dönüştürmüş bulunmaktadır. İstihdam sorunu devletin asli görevlerinden biri olmaktan çıkarılarak özel istihdam bürolarına devrediliyor. Özel istihdam bürosu açmak için başvuru koşullarını düzenleyen mevcut madde hükmünden "Türk vatandaşı olma" ibaresi çıkarılarak emek istihdamı yabancı yatırımlara da açılıyor.

Patronların çıkardığı *"Biz Bize"* bu gerçeklerin üstünü karartarak iletişim dedikleri şeyin aslında bizlerin uyutulması olduğunu bir kez daha gösteriyor.

İşçi Bülteni Özel Sayı: 350 * Fiyatı: 25 YKr * Ekim 2008 * Sahibi ve S. Yazı İşleri Md.: Gülcan CEYRAN EKİNCİ * EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti. * Mollaşeref Mah. Millet Cad. 50/10 Fatih/İstanbul *Tel/Fax: 0 (212) 621 74 52 * * Baskı: Özdemir Mat Davutpaşa Cad Güven Sanayi sit C Blok No: 242 Topkapı İstanbul * 577 54 92